

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-89.

Leto XV.

V Ljubljani, v četrtek, 21. aprila 1932.

Štev. 46.

Državna trošarina na vino in žganje

Ministrstvo za finance je pod štev. 31680 brzojavno odredilo sledeče: »Od 20. aprila 1932 dalje se ne bo več pobirala državna trošarina na vino in žganje pri prometu v kraljevini v dosedanjih obliki, ampak samo pri točilcih pijač pavšalno. Za uvoženo vino iz inozemstva se pobere 200 Din od 100 l, za žganje pa 5 Din od litra alkohola. Na kvas je določena trošarina na 8 Din od kg, a prepoved povišanja cen v veliko-prodaji ostane v veljavi. Državna trošarina na esence in ekstrakte z alkoholom je določena na 3000 Din za 100 kg. Dne 20. aprila 1932 naj se zaključijo registri, odnosno trošarinske knjige točilcev pijač, ki naj se glede obstoječih zalog obveste, da morejo zahtevati povračilo plačane državne trošarine na žganje in vino s pismeno vlogo brez kolka do 20. maja 1932 od finančne direkcije, a banovinske trošarine od banke uprave do istega roka. Količine izpod 10 l pri žganju in 20 l pri vinu ne pridejo v poštev. Točilci pijač na debelo morejo zahtevati do istega roka povračilo trošarine na špirit po zaključenih knjigah, na špirit v likerju, rumu in konjaku morejo istotako zahtevati povračilo producenti in prodajalci na debelo. Od 20. aprila 1932 točilcem ni treba voditi registrov o nabavljenih in potočenih količinah alkoholnih pijač. Žganje in vino, nahajajoče se na potu, se oprošča plačila državne in banovinske trošarine. Vsi prestopki, storjeni z žganjem in vinom se oproščajo, pri tihotapstvu pa se pobere samo redna trošarina, ako je vino in žganje potrošeno, sicer se ničesar ne pobere. Privatna trošarinska shranišča za vino in žganje se z dnem

20. aprila ukinjajo. Shraniščne knjige je treba zaključiti in poslati v cenzuro. V shraniščih nahajajoče se blago se ne sme prodati, dokler si lastnik ne pridobi točarskega dovoljenja, ako ga še nima.«

Na podlagi tega brzojava je izdala dravska finančna direkcija v Ljubljani podrejenim organom in uradom sledeče navodilo:

»Registre in shraniščne knjige je zaključiti po stanju z 20. aprilom 1932 in napotiti točilce vina in žganja, da zaprosijo za povračilo plačane državne trošarine na vino in žganje s kolka prosto vlogo neposredno pri tukajšnji direkciji do 20. maja 1932. Ta rok je preklusivnega značaja in se tedaj prošnje, vložene po tem roku, ne bodo mogle popoštevati. Isto velja glede prošenj za povračilo trošarine na špirit kot tak kakor tudi špirit v likerju, rumu itd. Za povračilo trošarine na špirit morejo zaprositi samo točilci teh tekočin na debelo, drugi prodajalci in točilci pa ne.

Prošnje za povračilo banovinske trošarine je vložiti tudi kolka prosto neposredno pri kr. banski upravi, oddelek VII v Ljubljani.

Od 20. aprila 1932 dalje odpade vodenje registrov za alkoholne pijače; istotako se ukinejo s tem dnem zasebna prosta shranišča za vino in žganje.

Imetniki zasebnih shranišč za vino in žganje smejo razpolagati z blagom le tedaj, če imajo točilno pravico in plačajo torej točilno takso.

Naslovi naj zaključijo nemudoma registre in shraniščne knjige po stanju z 20. aprilom 1932 in ukinejo pobiranje trošarine na vino in žganje s tem dnem.

Zakon o zaščiti kmeta objavljen in uveljavljen

Zakon vsebuje tudi važne določbe v zaščito denarnih zavodov

»Službene novine« z dne 20. t. m. objavljajo zakon o zaščiti kmetov, ki stopi 15 dni po objavi v veljavo. Prav tako je objavljen v današnjih »Službenih novinah« zakon, ki pooblašča vlado, da sme predčasno objaviti mednarodne pogodbe in sporazume gospodarskega značaja. Povodom uveljavljanja zakona o zaščiti kmetov je bilo izdano z merodajnega mesta naslednje pojasnilo:

Glavni namen tega zakona je regulacija gotovih kreditnih odnošajev v državi, ki jo narekujejo splošne kreditne prilike. V prvi vrsti zahteva oslabilni položaj kmetov, da se jih zaščiti za gotovo dobo tako pred prisilno prodajo njihovih posestev, kakor tudi pred pretirano visoko obrestno mero za dolgove. Zakon predvideva tudi ukrepe in postopek za primer, da bi kak denarni zavod zašel včasne plačilne težave zaradi nenormalnih kreditnih odnošajev, izzvanih s splošno kreditno krizo ali zaradi nenavadnega in prekomernega dviganja vlog. Dogajalo se je in se še dogaja po vsem svetu in tudi pri nas, da zaradi vznemirjenja vlagateljev, odnosno

naglega dviganja vlog zaide ta ali oni denarni zavod, dasiravno je vseskozi aktiven, v plačilne težave, ker se od njega zahteva nemogoča stvar, da od vlagateljev sprejeti in v gospodarstvu plasirani kapitali takoj realizira in izplača vlagateljem. Da se v takih primerih zaščiti v prvi vrsti upniki in vlagatelji pred škodo in izgubo, ki bi mogla nastati, se v zakonu predvidevajo tudi ukrepi, s katerimi se želi vzpostaviti ravnotežje omajanih kreditnih odnošajev ter omogočiti mirno poslovanje denarnih zavodov. Take ukrepe narekujejo splošni gospodarski interesi države ter so se jih poslužile že mnoge druge države; povsod so se pokazale prav blagodejne posledice zlasti z obnovo omajane zaupanja in normalizacije kreditnih odnošajev.

(Zakon o zaščiti kmetov se je uveljavil kljub tehtnim pomislekom gospodarskih krogov. — Pričakujemo, da bodo določila zakona posebno težko prizadela našo podeželsko trgovino. Zato prosimo podeželske trgovce, da našemu uredništvu točno poročajo, kakšne posledice bo v praktičnem življenju pokazalo izvajanje kmetijskega moratorija.)

Določbe glede odpisa davkov

Finančni minister je predpisal navodilo o izvajanju § 14. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih.

Čl. 1. Odpisi davkov po § 14. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 31. marca 1932 se bodo vršili na podlagi sklepov finančnega ministrstva in finančnih ravnateljstev, izdanih pod pogoji tega navodila.

Čl. 2. Na rok in na način predložitve prošenj za odpis davkov bodo davčni obvezanci opozorjeni z oglasi in na drug običajni način. 10 dni pred potekom roka za predložitev prošenj bodo državljani opozorjeni na dan, do katerega je treba prošnje predložiti.

Čl. 3. Prošnje je treba predložiti indivi-

dualno. Če je v dotičnem kraju davčna uprava, je treba prošnje izročiti njej. Oseba, ki dolguje davke na področju dveh ali več uprav, mora vsaki pristojni upravi predložiti posebno prošnjo.

Čl. 4. Prošnja mora imeti podatke o celokupni lastnini davčnega obvezanca in pa izjavo, da nima druge premične in nepremične lastnine. K listinam, ki jih v tem pogledu prosilec zbere in priloži prošnji, lahko pristavi tudi izpisek zemljiške knjige (gruntovnice), zatem potrdilo občine, na uradnem obrazcu. Ako prosilec ne stanuje v občini, kjer dolguje davek, tedaj mora k prošnji priložiti potrdilo občine, kjer stanuje, in pa občine, kjer dolguje davek.

Nadaljevanje na 2. strani.

AVSTRO-JUGOSLOVANSKI DOGOVOR O KLIRINGU.

Pogajanja zadnjih dni med jugoslovansko in avstrijsko delegacijo o bodoči ureditvi plačevanja v medsebojnem blagovnem prometu so 20. t. m. končala z novim dogovorom, ki bo stopil v veljavo 21. aprila in zamenjal dosedanje odpovedane pogodbe. Na podlagi novih dogovorov se bo v splošnem nadaljeval klirinški obračun po dosedanjih načelih. Potem pa se je tudi dogovorilo, da se v bodoče dovoljujejo kompenzacijski posli v najširšem obsegu, pri katerih bodo stranke lahko direktno obračunavale med seboj. Tudi za prejšnje zaključke, za katere so bila izvršena plačila v kliringu na podlagi dosedanjih dogovorov, se bo omogočil direktni obračun z novimi posli. Obe vladi bosta odredili vse potrebno, da se plačevanje v klirinškem prometu ne bo oviralo. Dogovor se bo lahko odpovedal na mesec dni.

ZAKLJUČEK KONFERENCE MEDNARODNE TRG. ZBORNICE V INOMOSTU

Mednarodna konferenca trgovskih zbornic je bila v sredo 20. t. m. končana. — Odobrena so bila poročila finančne komisije o obnovi svobodnega deviznega prometa in poljedelske komisije o dvigu cen kmetijskim pridelkom in o preferenčnih carinah. Splošna resolucija konferenčnega plenuma govori o gospodarskih težavah podunavskih držav in o nujnih ukrepih za njihovo zaščito. Priporoča preferenčne carine, kolektivne (ne samo dvostranske) trgovske pogodbe, čim tesnejše gospodarsko sodelovanje Podunavja itd. — Na konferenci je zastopal jugoslovanski odbor MTZ generalni tajnik ljubljanske zbornice g. Ivan Mohorič, ki se je danes vrnil v Ljubljano.

VAŽNA KONFERENCA RADI ZGRADBE TRGOVSKE AKADEMIJE V LJUBLJANI

V torek, dne 19. t. m. popoldne se je vršila v Zbornici TOI v Ljubljani pod predsedstvom gospoda Ivana Jelačina konferenca radi gradbe šolskega poslopja za Trgovsko akademijo in Dvorazredno trgovsko šolo v Ljubljani. Konferenca so se udeležili med drugimi načelnik oddelka za strokovno šolstvo g. D. Korenič, župan ljubljanski g. dr. Dinko Puc z načelnikom finančnega odseka občinskega sveta g. Tavčarjem, g. dr. Fran Windischer kot podpredsednik Društva »Trgovska Akademija«, za bansko upravo načelnik g. dr. Rudolf Marn, inspektor g. ing. Skaberne in inspektor g. Presl, direktor Trgovske akademije gosp. dr. Karel Pirjevec in direktor Dvorazredne trgovske šole g. Gogala. Na podlagi poročila o sedanjem stanju gradbene akcije so se sporazumno ugotovile smernice, po katerih bi bilo treba to akcijo nadaljevati in dokončati. Izgledi za ugodno zaključitev so najboljši in je upati, da bo mogoče pričeti z gradbenimi deli že koncem letošnje spomladi. Razpis gradbenih del se bode izvršil v najkrajšem času. Merodajni faktorji, ki so že dosedaj kazali največjo naklonjenost, so zagotovili svojo pomoč in podporo tudi za bodoče.

Ljubljana bo z novo zgradbo Trgovske akademije in Dvorazredne trgovske šole, za katero je izdelal načrte g. inženjer Vladimir Šubie, mnogo pridobila, ker bo ta zgradba eno najmodernejših šolskih poslopij v državi. S tem, da dobita oba navedena zavoda lastno streho, jima bode tudi zagotovljen uspešen razvoj in napredek.

PRISILNO MLETJE V ITALIJI

Od 26. t. m. naprej morajo vsi mlini Severne in Srednje Italije uporabljati pri mletju 40 odstotkov fine domače pšenice, mlini Južne Italije in otokov pa 15 odstotkov. Pri navadni pšenici ostane delež Južne Italije in otokov 15odstoten, oni Severne in Srednje Italije se pa zniža na 10 odstotkov.

Devizni predpisi in odstranitev teh ovir za tujski promet

(Poročilo zbor. konzulenta g. Frana Zagarja na sestanku županske zveze v Ljubljani dne 20. aprila 1932.)

V današnjih zbeganih časih le preradi pozabljamo na osnovne stvari. V zbeganosti vidi vsakdo v prvi vrsti le samega sebe in pušča iz vidika, da oni, ki ima v rokah krmilo, ne more vedno gledati na interese posameznika, ampak da mora imeti pred očmi interese celokupnosti, naš obči blagor.

V časih ostre svetovne krize imamo podvojeno skrb za naš denar. Skrb za denar je pri nas poverjena Narodni banki. Njena naloga ni lahka, kajti v današnji gospodarski krizi je treba pomisliti, da ni denar samo plačilno sredstvo za notranji promet, ampak da smo država, ki ima živahen mednarodni promet. Mi kupujemo in prodajamo izven naših državnih mej. Iz medsebojnih trgovskih odnošajev nastaja cela vrsta pravic in obvez, terjatev in dolgov.

V normalnih časih je stvar vsakega posameznika, kako uredi plačilo svojih obveznosti. To je položaj svobode, ki je idealen za vsakega, trgovca ali privatnika. Kadar pa nastajajo izredne prilike, je v interesu splošnosti potrebno, da seže vlada po merah, ki to svobodo omejujejo. Po svetovni vojski je postalo skoraj da pravilo, da se v interesu celokupnosti urejajo plačevanja v mednarodnem prometu. Po vojne prilike so skoro vse države dovedle do tega, da morajo skrbno gospodariti s plačilnimi sredstvi, ki jih dobivajo iz inozemstva, obenem pa urediti tudi plačevanje obvez v inozemstvu. V normalnih časih se je potovalo brez težav in plačila so se vršila, kakor je bilo pač komur po godu. V izrednih prilikah pa je treba skrbeti za gotov red pri plačevanju. Kakor v večini drugih držav, tako gre tudi pri nas promet plačil iz inozemstva, odnosno v inozemstvo preko Narodne banke, ki ima dolžnost, da s plačilnimi sredstvi, sposobnimi za promet z inozemstvom, pravilno gospodariti in vzdržuje v tem prometu red.

V prvi polovici leta 1931 so bili dani vsi pogoji z optimistično presojo gospodarskega položaja. Naša kraljevina se je upoštevala ugodno prognozo čutila finančno dovolj krepko, da je ukinila vse devizne omejitve. Ni pa mogla pri tem računati na eni strani z dejstvom, da se bodo plačilna sredstva iz osvobojenih kontov v taki meri preselila v inozemstvo, na drugi strani pa ne s krizo kredita, ki je preko Angleške zajela poleg ostalih evropskih držav tudi našo kraljevino. Kriza kredita je bila v naši kraljevini tem občutnejša, ker se je sporedno z njo pojavila kriza v obtoku denarja, ki je bila logična posledica dejstva, da so se v režimu prostega deviznega prometa odtegnila našemu razpolaganju izdatna plačilna sredstva. Krizo je poostrovalo pri nas še neutemeljeno naraščajoče nezaupanje, ko so vložniki brez dejanske potrebe dvigali vloge v denarnih zavodih in jih odtegovali obtoku.

Pri tem položaju je bilo naravno, da je po vzgledu drugih držav morala tudi naša država obnoviti devizne omejitve, katere je postopoma prilagodovala vsakokratnim prilikam in potrebam.

Z deviznimi predpisi je kakor po drugih državah tudi pri nas prizadet potniški promet z inozemstvom, ki je v najožji zvezi s tujskim prometom. V obče se za namene tujskega prometa dajejo na razpolago samo jako omejena sredstva. Ovine za tujski promet, povzročene po deviznih omejitvah, režejo torej jako globoko v interese občin, ki so interesirane na tujskem prometu.

Pri nas je veliko občin navezanih na tujski promet. Za vse te občine je življenjskega pomena, da se tujski promet ne omejuje, kajti če izostane zaslužek iz tujskega prometa, obuboža prebivalstvo in iz-

gublja glede dajatev na svojih plačilnih zmožnostih tako za občino, kakor za bano- vno in za državo.

Interes občin, ki računajo na tujski promet, gre za tem, da se tujcem omogoči prihajati k nam. To ni odvisno od nas, ker morajo tuje doma, od koder prihajajo, spraviti svoja plačilna sredstva v red s svojo državo. Način pa, kako mi urejemo tujski promet, upliva tudi na določila za tuje, ki prihajajo k nam. Pri nas je bila v tem pogledu prvotno svoboda še precejšnja, se je pa pozneje nekoliko ome- jila.

Prvotno je smel pri nas potnik vzeti s seboj v inozemstvo 10.000 Din v tujih valutah in v našem denarju 3.000 Din. Pozneje se je dovoljeni iznos tuje valute znižal na 5.000 in našega denarja na 2.000 dinarjev, dokler se ni nazadnje iznos domačega denarja (dinarja) sploh prepovedal, tako da sme potnik vzeti danes s seboj v inozemstvo samo 5.000 Din v tujih valutah. Obenem se je uknil tudi nakazniški promet in promet z denarnimi pismi. Avstrija je v tem pogledu nekoliko rigo- roznejša. Iz Avstrije sme potnik iznositi 200 šilingov avstrijskega denarja in maksimalno 500 šilingov v tujih valutah, tako da se mu, čim se izkaže z železniško karto, individualno po oddaljenosti kraja, kamor potuje, dovoljuje iznos tuje valute.

Nadaljevanje članka: Določbe glede odpisa davkov

Čl. 5. Vsakega 15. v mesecu pošlje ob- čina davčni upravi s posebnim seznamom prošnje, ki so ji bile dotlej izročene. O vsaki prošnji mora občina podati utemeljeno izjavo o prosilčevem lastninskem stanju in o njegovi plačilni sposobnosti. Občine, ki pobirajo in ki knjižijo neposredne davke, morajo prošnji priložiti na posebnem listu za vsako leto posebej in podrobno sestav- ljen seznam zadolžitve in razdolitve pro- silca, in sicer od leta, ko je nastal davčni zaostanek pa do zaključno leta 1931. Če je zaostanek nastal pred letom 1920., potem je treba pojasniti stanje od tega leta na- prej. To so dolžne storiti tudi občine, ki sedaj ne knjižijo več davkov, ki pa hrani- jo davčne knjige za prejšnja leta.

Čl. 6. Sprejeto prošnja s potrebnimi po- datki od občine mora davčna uprava pre- gledati najkasneje do 15. prihodnjega me- seca in o vsaki prošnji sestaviti referat z izjavo in predlogom. Prošnje bo pri dav- nih upravah sprejemal in pregledoval v to določeni referent, in bo kakor za prošnje, predložene od občin, sestavljal referat z izjavo in predlogom. Če davčna uprava opravlja vknjižbo neposrednih davkov, mo- ra za vsako prošnjo napraviti izvleček iz davčnih glavnih knjig za vsako leto pose- bej po navodilu prejšnjega člena. Pri zbi- ranju podatkov se ne sme originalnih pro- šenj odposlati iz urada.

Čl. 7. Po predhodnem členu opremljene prošnje predloži davčna uprava posebne- mu petčlanskemu odboru. Odbor je sestav- ljen iz davčnega upravitelja kot predsedni- ka, treh oseb iz vrst prebivalstva vsake občine, ki jih predlagajo občinski odbori, in iz referenta, uradnika davčne uprave.

Čl. 8. Odbor se sestane vsak mesec na sklicanje predsednika.

O odborovih sejah se posilci obveste z objavo v občinski posvetovalnici in na na- čin, ki je v občini običajen.

Sejam lahko prosilec prisostvuje osebno ali pa preko pooblaščenega zastopnika.

Odbor lahko prosilca pozove na sejo tudi z osebnim pozivom, če se mu to zdi po- trebno.

Objave o odborovih sejah se morajo raz- glasiti na občinskih sejah vsaj dva dni pred sejo.

Čl. 9. Člani, ki jih delegira obč. odbor, prisostvujejo sejam samo med debato o prošnjah prosilcev dotične občine.

Pristojnost odbora se določi v skladu s krajem zadolženja. — Prošnje se lahko ve- ljavno rešujejo tudi tedaj, če odborovim sejam niso prisostvovali od občinskega od- bora delegirani člani.

Čl. 10. O sejah se vodi zapisnik in vanj se zabeležijo glavne izjave prosilca in mnenja odborovih članov. — Člani odbora smejo dati tudi svoja odvojena mišljenja, k morajo priti v zapisnik.

Čl. 11. Ko konča uprava delo z odborom, pošlje prošnje vseh dolžnikov, katerih za- ostanek ne presega 10.000 Din, finančni direkciji v končno rešitev. — Finančna direkcija sklepa o predloženih prošnjah v eni ali dveh komisijah.

Čl. 12. Ko prejme prošnje, odborovo mišljenje in morebitna poročila davčnih uprav, ugotovi fin. direkcija ali pa referent zaostanke in dolgove.

Iz Češkoslovaške smejo potniki brez dovoljenja Narodne banke iznositi v češko- slovaškem denarju in v tujih valutah, v čeških in akreditivih na Kč ali na tujo va- luto samo 3.000 Kč na mesec in za osebo, vendar pa sme biti od tega iznosa samo za 1.000 Kč denarja v češkoslovaški valuti.

Iz Nemčije smejo potniki na mesec s se- boj prosto vzeti do 200 mark, preko tega zneska pa samo z dovoljenjem. Ravno tako je pošiljanje plačilnih sredstev v inozem- stvo vezano na dovoljenje.

Iz Madžarske smejo potniki iznositi sa- mo 150 pengov. Iznos plačilnih sredstev preko tega zneska je tudi tam vezan na dovoljenje.

To so glavne države, iz katerih doha- jajo k nam tuje. Pri sedanjih deviznih omejitvah v teh državah je popolnoma izključeno, da bi se mogel v letošnjem letu v Srednji Evropi zadovoljivo razviti tujski promet. K nam bi mogli priti samo oni tuje, ki imajo kot trgovci, ali industriji pri nas začasno vezan račun v dinarjih, katere morejo svobodno porabljati. Ker pa potujejo in hodijo na letovišče tudi drugi sloji, ki nimajo z nami poslovnih stikov, je gotovo, da bi jim pri skromnih sredstvih, ki jih jim dajejo na razpolago devizne omejitve, ne bilo mogoče priti v našo državo. Enake so prilike tudi v dru- gih državah. (Konec prihodnjic.)

Pomudbe, poupraševanja

Tvrška Krsto Meštrov, Tiješno, Dalma- cija, želi stopiti v kupčijske zveze s tukaj- šnjimi trgovci, ki se pečajo s trgovino sve- žih morskih rib v velikem.

Tvrška Rag. Giacomo Facci, Palermo, Via Parlamento 19, Italija, želi stopiti v kupčijske zveze s tukajšnjimi izdelovalci opank boljše vrste. Korespondenca itali- janska.

Odlar & Nathansen Hamburg 11, Her- rengaben 11/14 želi stopiti v stik s tu- kajšnjimi trgovci s starim železom.

Mita Dimić, Split, poste restante, bi rad dobil zastopstvo kakšne tukajšnje solidne tvrdke. Navaja dobre reference. Eventualni interesi se naj direktno nanj obrnejo.

Savez agrarnih zajednica zemljoradnič- kih zadruga južne Srbije v Skoplju ima na razpolago večje količine bele in črne ovčje volne za prodajo. Eventualni interesi se naj na gornji naslov direktno obrnejo.

Razstave in sejmi

Polovična vožnja za obiskovalce II. ba- novinske vinske razstave združene z vin- skim sejmom, ki bo od 8. do 10. maja 1932 v Ptuju. Ministrstvo saobračaja opšte ode- lenje v Beogradu je z odredbo z dne 8. aprila 1932, br. 6464 odobrilo polovični popust vozne cene za obiskovalce II. Ba- novinske vinske razstave in sejma in IV. vinarkega kongresa, ki bodo od 8. do 10. maja 1932 v Ptuju. Polovični popust vozni cen velja od 3. do 14. maja 1932 za vse vlake in razrede jugoslovanskih držav- nih železnic izvzemši ekspresne. Obisko- valci vinske razstave, sejma in kongresa kupijo na odhodni postaji celo karto do Ptuja, katera jim poleg izkaznice Vinar- skega društva, da so obiskali vinsko raz- stavo s sejmom ali kongres, velja za brez- plačno vrnitev. Izkaznice se bodo dobile na vinski razstavi v Ptuju. Karte torej ne oddati! Za prevoz razstavnih predmetov velja popust predviden v tarifi del II. — odsek B. XIII.

Gostilničarje, vinske trgovce in druge, ki se zanimajo za nakup izvrstnega vina, va- bimo na čimvečji obisk.

Vinarske, kmetijske in sadjarske po- družnice in druge organizacije vabimo, da organizirajo svoje člane za skupen obisk naših prireditev v Ptuju.

Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru.

OGLEDALA
vseh vrst, velikosti in oblik
STEKLO
zrcalno 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm,
portalno, ledasto, alabaster i. t. d.
SPECTRUM D. D.
LJUBLJANA VII — Telefon 28-43
ZAGREB OEOVŠKA 81 OSIJEK

TRGOVINA OBDONAVSKIH DRŽAV

Rimski »Messaggero« prinaša pregled trgovske nakupne moči držav v Donavski kotlini. Ves obseg trgovine Avstrije, Ogr- ske in držav Male antante medseboj je znašal v letu 1928 okoli 970 milijonov do- larjev, v preteklem letu 1931 pa samo še 536 milijonov; njih trgovina z ostalim ino- zemstvom je znašala v letu 1928 skupno 1982 milijonov dol., lani pa 1346 milio- nov. V letu 1928 je bila trgovska bilanca teh držav za 200 milijonov dolarjev pasiv- na, lani pa za 25 milijonov aktivna. Donav- ske države so prodale leta 1928 35 od- stotkov svojih odvisnih pridelkov in iz- delkov v deželah Donavske kotline, leta 1931 pa 28,5 odstotkov. Kupijo pa donav- ske države 10 odstotkov vsega nemškega izvoza, 7,6% italijanskega in le 1,48% francoskega. Italija dobavlja v podonav- skih državah 8,9% svojega importa. Pred kratkim smo v »Trg. listu« priobčili dalj- ši članek o tem sedaj tako velevažnem predmetu. Kakor vse kaže, Francija ni- kakor noče odnehati od svojega donav- skega načrta, in zadnji razgovori Med- narodne trgovske zbornice v Innsbrucku pričajo, da bo Francija uspela. Sploh se v zadnjem času množijo optimistični glasovi; prim. naša poročila o Stimsonu, Keynesu in dr. Schachtu.

Po svetu

Češkoslovaška je štela 1. januarja t. l. 14.843.000 prebivalcev, za približno 1 mili- jon več kot Jugoslavija.

40.000 upravnih svetnikov in direktor-jev s podatki o njih upravnih funkcijah je navedenih v novi izdaji znanega »Com- pass«-a. Tudi Jugoslavija je vsebovana.

Moratorij za dolžnike v mestih bodo vpeljali v Rumuniji. Trajal bo, kakor pra- vijo šest mesecev.

Letošnji izvoz zlata iz U. S. A. je dose- gel že vsoto 300 milijonov dolarjev. Ve- čina je šla v Francijo.

General Motors so prodali v prvem letoš- njem četrtletju 197.250 voz, kar je 35 in 62 odstotkov manj kot v odnosnih četrt- letjih let 1931 in 1930.

Na newyorškem trgu srebra so se po dolgem času zopet pojavili kupci, in sicer na kitajski račun.

Francoska banka razpolaga s 76.909 mi- lijoni frankov zlata; obtok bankovcev in druge obveznosti so krite prvič z več kot 70 odstotki.

Henschel und Sohn, največja evropska tovarna lokomotiv bo pričela 9. maja zo- pet obratovati in bo vzela v delo 1500 do 2000 delavcev in nastavljenec; sedanja na- ročila zadostujejo do pomladi l. 1933.

Češkoslovaške državne železnice so za- ključile preteklo leto z deficitom nekaj nad 100 milijonov Kč proti deficitu 200 mil. Kč v letu 1930. Dohodki so padli za 300 milijonov Kč.

Promet Hamburga, Rotterdama in Ant- werpa v prvem letošnjem četrtletju je bil sledeči: 4.566.000 ton, 4.344.000 ton in 4.152.000 ton; vidimo, da se je promet teh treh največjih kontinentalnih pristanišč precej izenačil.

Angleška industrija poroča zopet o več- jem poživljenju in je razmah sedaj največ- ji po letu 1921. Zaposlenost je mnogo večja nego je bila lani ob tem času.

Mednarodna industrija mlinov se bo spo- jila v enotno organizacijo. Te dni so bila pravila končno veljavno redigirana.

Velika bakrena družba Amaconda Cop- per je zaključila preteklo leto z zgubo 3-15 mil. dol. proti dobičku 18-36 in 69-12 mil. v letih 1930 in 1929. Produkcija je znašala lani 647 mil. funtov, leta 1930 961 in l. 1929 990 mil. funtov.

Bethlehem Steel (jeklo) poroča, da je kup- čija letos najslabša v zadnjih 27 letih.

Število insolvent v Češkoslovaški je na- raslo v marcu na 438 proti 391 v februarju; med insolventami je 125 konkurzov (v februarju 103).

Glede aluminija se je pojavil v zadnjem času precejšen optimizem; zaloge konsum- entov so izžrpane, mednarodna zveza alu- minija je ustanovljena itd.

Pennsylvania Railroad (železnica) izka- zuje za preteklo leto 19.550.000 dol. čistega dobička proti 68.810.000 dol. v letu 1930.

Prodaja cimenta v Nemčiji se je zelo oja- čila; marec je s 184.000 tonami zaostal za lanskim marcem (306.000 ton) sicer za 40 odstotkov, a je bil skoraj še enkrat boljši kot letošnji februar s 97.000 tonami.

Nemška strojna industrija poroča o pre- cejšnjem poživljenju v marcu; zaposlenost je sicer še zmeraj 30 odstotkov kapacite- te, a vseeno se je obrnilo na bolje.

Sinclair Cons. Oil Corp., velika ameri- ška petrolejska družba, je znižala glavnicu od 265 na 45 milijonov dolarjev, torej na šestino!

Canadian Pacific Railway (železnica) izkazuje za preteklo leto 13.830.000 dol. čistega dobička proti 38.380.000 dol v letu 1930.

Ameriški trust aluminija izkazuje za pre- teklo leto čisti dobiček 3.900.000 dol. proti 10.870.000 v letu 1930 in 25.300.000 v letu 1929. Bodočnost se presoja ugodno, kot smo že to drugod omenili.

Z dunajskega sadnega trga, ki itak manj sprejema kot je prej, izginja Amerika in stopa na njeno mesto Štajerska.

Nabavni stroški za 1 funt bakra so izra- čunjeni v Ameriki s 13-28 cents, tako da imajo pri sedanjih cenah vse družbe zgu- bo; tako pravi poročilo iz Washingtona.

Že v 24 urah barva, plesira in ke- mično sna²¹ obleke.
klobuke itd.
Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH

Telefon šte. 2483

Rač. pošt. hran. št. 10.680

Hranilnica Dravske banovine

Ljubljana, Knaflijeva ulica 9

prej

Kranjska hranilnica

Tu naložite na najboljše obresti svoje prihranke. Za vloge in vse obveznosti jamči Dravska banovina z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Najvarnejša naložitev denarja.

Denar se lahko pošilja tudi po Poštni hranilnici.

Najvišje obrestovanje.

Od Stinnesa do Kreugerja

Značilno poglavje novodobne mednarodne gospodarske zgodovine

Pri Kreugerjevi aferi, o kateri se danes veliko piše, nas neprijetno dirne predvsem pomanjkanje poslovne morale pri Ivanu Kreugerju. Tembolj neprijetno je to, kajti pokazalo se je, da je ta hasardeur skozi leta in leta delal pod masko poštenega trgovca, ki je daleko presegal povprečno talentiranega človeka. Njegovi soigralci kakor tudi njegovi nasprotniki niso pač opazili tega manevra. Ako nekoliko analiziramo Kreugerja, vidimo, da je nepošteno poslovanje bilo pri njem splošnega značaja: Kreuger ni samo potvarjal bilanc, ampak je vodil vse svoje kreditne manipulacije s tem, da je zastavil svoje celokupne koncernne, kar bi morali njegovi kreditorji pri nekoliko pozornosti brez dvoma opaziti. Niso pa opazili ničesar. Ta pojav pomanjkljive kontrole se je v zadnjih letih opazal prav povsod tako, da lahko rečemo, da je vprašanje kontrole nad poslovanjem v gospodarstvu postalo problem mednarodnega gospodarstva. Pokazalo se je namreč, kako je v pogledu celokupnega mednarodnega gospodarstva podana nevarnost in destruktivna moč velikih koncernov, ki z generalnim direktoratom na čelu postanejo v svoji zamotnosti neprodorni in vodijo tako do malverzacij, ki jih se ne more tako hitro izslediti kakor na primer pri kakem srednjem podjetju. Dejstvo pa, da gre tukaj za mednarodni problem, ne kaže samo, da je potrebno opustiti gospodarski sistem velikih koncernov in se vrniti k preglednemu in homogenemu srednjemu obratu, ampak kaže tudi kako labilna je podlaga moralno v vsakem oziru ne baš čistega svetovnega gospodarstva, ki je radi vojne inflacije in kot posledica kriz nudilo hvalneza tla za take gospodarske hazarderje. Kratak pregled teh pojav v zadnjem desetletju nam podaja interesantno sliko:

Vojni in inflacijski dobičkarji.

Tukaj opazamo zanimiv razvoj. Začetek je zabeležiti s tipičnim pojavom vojnih in inflacijskih dobičkarjev: Castiglioni v Italiji in Avstriji, Bosel na Dunaju, Gualino v Rimu in kot vrhunec Stinnes v Nemčiji. Vse to so bili močje z izrazitim poslovnim smislom, razlikujoč se le po uspehu in načinu nagradenega bogastva, toda vsi enaki v tem, da so izkoristili abnormno gospodarsko dobo valutnih kriz svojih dežel, torej stisko svojih narodov. Povratka sedanjih kolikor toliko normalnih časov in stabilnih denarnih prilik pa vsi skupaj niso dolgo preživeli. Posledice njihovega delovanja so se dale še kolikor toliko lahko premagati. Na drugi stopnji imamo znamenovati deflacijske dobičkarje. Glavni njihov reprezentant je Jakob Michael, ki se je rešil do današnje dobe gospodarskih kriz, toda sedaj končno vendarle prišel pod pritiskom vsesplošne krize med skrahiranje. Pokličimo si na primeru Michaela tipične razvojne faze takih »gospodarskih kometov« pred oči. Med svetovno vojno je začel Michael svojo karijero kot vojni liferant za surovine; po svetovni vojni pa se je vrgel na trgovino z rudami in kemikalijami in na ta način prodre v kemično industrijo in že leta 1923 kontrolira 30 kemičnih podjetij. On pa ni noben producent, ampak trgovec in finansir. On trguje s paketi akcij in v oktobru 1923 za časa največje svetovne inflacije si s

svojimi spekulacijami nabere neverjetne vsote. Stabilizacija pride in Michael ni samo eden najbogatejših mož Nemčije, ampak v času največjega pomanjkanja kapitala celo najlikvidnejši posejvalec denarja. To mu prinaša neverjetno velike dobičke na obrestih. Zopet se preorientira in postane kupec zemljišč ter dobi upliv na nekatere hipotekarne banke. S padom vrednosti zemljišč v Nemčiji se sedaj zadržanja tudi padec njegovega premoženja.

Korupcija:

Na takih tleh se je zlasti po deflaciji pokazalo vse polno izrastkov. Navade iz inflacijske dobe so se prenesle tudi na čas stabilnih valutnih prilik in zmanjšanje gospodarskega volumina, kar je vodilo h korupciji. Zastopniki te dobe so Oustric v Franciji, Hatry v Angliji, Gualino v Italiji, Kutisher, Barmat in Sklarek v Nemčiji. Tla teh spekulantov so različna, toda izhodišče, kakor tudi pojav sam pa se popolnoma pokrivajo, čeravno je način njihovega delovanja povsod drugačen.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Brzobjavi:
Krispercoloniale Ljubljana
Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik:
Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe. Velepražarna kave. Mlini za dišave

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 33

Zaloga špirta, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode

Točna postrazba — Ceniki na razpologo
Ustanovljeno leta 1840

KELLOGG JE OPTIMIST

Ob svojem prihodu v Anglijo je bivši ameriški državni tajnik Kellogg svoje mnenje izrazil v smislu, da je dolga doba svetovne depresije končoveljavno zaključena in da se je pričela v U. S. A. nova doba prosperitete. Trgovina se je zboljšala in obstoji upanje, da bo pričenjajoče se poziviljenje trajalo naprej.

KLJUČARJE
vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše

KLJARNARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

* Posebno poročilo trgovskega lista *

Devizno tržišče

Tendencja évrsta; promet Din 3.628.281-65.

Minuli teden je zaključil na tukajšnji borzi z nekoliko večjim deviznim prometom kakor je bilo pričakovati, kajti samo na torkovem borznem sestanku (dne 12. t. m.) je dnevni promet presegel skupni promet predzadnjega tedna za skoro tristotisoč dinarjev, dočim so ostali borzni dnevi izkazali sledeči devizni promet:

11. aprila Din 975.457-89 Newyork—Italija
12. aprila Din 1.576.300-45 Wien—London
13. aprila Din 601.949-58 Newyork—Italija
14. aprila Din 267.347-80 Newyork—Italija
15. aprila Din 207.226-43 Newyork.

Narodna banka je od skupnega prometa dala tokrat le ca. pol milijona deviz na razpologo in sicer Berlina za 173 tisoč dinarjev, Curiha za 109 tisoč Din, Newyorka za 87 tisoč Din, Londona za 64 tisoč Din, Prage za 52 tisoč Din, a Pariza za 30 tisoč Din. Nasprotno so bili v privatnem blagu tekom prejšnjega tedna največji zaključki v devizi London (829 tisoč Din), Newyork (797 tisoč Din), Dunaj (770 tisoč Din), Trst (398 tisoč Din), dokaj manjši v Parizu (111 tisoč Din), Pragi (78 tisoč Din), Bruslju (50 tisoč Din), Curihu (25 tisoč Din), slednjič v Berlinu (19 tisoč Din) in Varšavi (12 tisoč Din). Skupno je bilo vsled privatne ponudbe perfektuirano za tri milijone in 88 tisoč dinarjev deviznih zaključkov.

V primeri s predzadnjim tednom (številk v oklepajih), je bil tekom pretečenega tedna dosežen v posameznih devizah naslednji skupni promet (vse v tisočih dinarjev): London 890 (78), Newyork 884 (184), Dunaj 770 (5), Trst 424 (246), Berlin 192 (97), Pariz 141 (154), Curih 134 (68), Praga 130 (379), Bruselj 50 (7), dalje Varšava 13 (8) in končno Amsterdam 0 (12).

Glede valovanja deviznih tečajev tekom zadnjega tedna je omeniti predvsem znaten porast vseh deviz, s katerimi se trguje na ljubljanski borzi, izvzemši Londona, ki je od ponedeljka (11. t. m.) na petek (15. t. m.) popustil za približno poldrugo točko. Iz sledečih tečajnih notic:

DEVIZE	11. aprila 1932		15. aprila 1932	
	najnižji	najvišji	najnižji	najvišji
Amsterdam	2276-28	2287-64	2286-92	2298-28
Berlin	133088	184166	1388-37	1349-17
Bruselj	787-39	791-33	789-58	798-49
Curih	1094-35	1099-85	1097-35	1102-85
London	213-68	215-28	212-28	213-88
Newyork	5594-73	5622-99	5617-—	5645-26
Pariz	221-87	222-99	222-56	223-68
Praga	168-32	167-18	166-89	167-75
Trst	288-43	290-83	289-22	291-62

je razvidno, da se je tečaj Newyorka okreplil za preko 22-3 točke, tečaj Amsterdama za 9-8 točke, Berlina za 7-5 točke, Curiha za 3 poene in Bruslja za dva poena, tečaj Pariza, Prage in Trsta pa za preko pol točke. Budimpešta in Dunaj še vedno nista beležila, dočim so notice drugih deviz izostale.

Efektno tržišče

Tendencja še vedno mlačna. Tržišče brez zanimanja; brez zaključkov.

Edino spremembo v pretečenem tednu je omeniti pri ponudbi 8% in 7% Blaira, čigar blagovni tečaji so od ponedeljka na petek variirali takole: 53— (11. in 12. t. m.), 52— (14. t. m.), 54— (13. in 15. t.

m.), za 8% inozemsko posojilo ter 50— (11. in 12. t. m.), 49— (13. t. m.) in 47— (14. in 15. t. m.) za 7% inozemsko posojilo.

Notice industrijskih papirjev so ostale popolnoma nespremenjene.

Lesno tržišče

Tendencja še vedno slaba.

Pomladanska sezona v stavbenem lesu je nekoliko oživela, vendar pa ni toliko kot pretečeno leto. Vsled tega je tudi več povpraševanja v tesnem lesu, seveda se zahteva popolnoma suho in merkantilno tesano blago v posebnih dimenzijah. Radi popolnega zastoja produkcije tramov v letu 1931 se sedaj čuti občutno pomanjkanje na sortimentih. Italija povprašuje živahneje po tesnem lesu, od strani dobaviteljev pa se radi omenjenega pomanjkanja le težko ustreže kupcem na eni strani, na drugi strani pa naši odjemalci vsled pomanjkanja gotovine nudijo dalekosežne plačilne pogoje, kar seveda zopet prizade ne naše producente, ki ne razpolagajo s tolikimi denarnimi sredstvi, da bi zdržali in krili nabavne stroške ter izpopolnili izžrpana skladišča. Produkcija se je ustavila radi velikega padca cen v tramih v letu 1931.

Povpraševanja:

Borovi brzobjavni drogovi, zdravi, ravni, v dolžinah od 7 do 15 m, srednja dolžina od 10 do 11 m, premer v vrhu od 10 do 15 cm. — Cena fob Sušak.

Hrastove frize, klasifikacija po dunajskih uzaneh, 26 mm debeline, 9 do 11 cm širine, od 60 do 95 cm dolžine; v vagon se smeta nakladati samo ena do dve širini.

Bukove parjene frize I., 26 mm debeline, v sledečih širinah: 9 cm širina, v treh dolžinah med 50 do 95 cm; 10 cm širine, v treh dolžinah od 1 m dolžine naprej; 10 do 13 cm širine, od 1 m naprej. Franko meja Buchs.

60 komadov po 6 m, 40 komadov po 7 m, vse Trami tesani uso Trst: 200 komadov po 5 m, 16 x 21 cm, dobava takojšnja. Franko vagon nakladalna postaja.

Bukovo oglje, prima in kanelo; bukova drva, suha in zdrava, 1 m dolžine. Franko meja via Postojna tranzit.

200 m³ brsti I. kvalitete, tolerirajo se sledeči srca, merjeno na eni strani, od 4 m dolžine naprej, 30% od 2 do 3-90 m dolžine, od 19 cm naprej na ožji strani. Debeline 70 in 80 mm. Franko meja via Postojna tranzit. — Suho.

1 vagon brsti, kakor zgoraj, le debeline 60 in 70 mm, I., II. Suho. Franko meja via Postojna tranzit.

1 vagon javorja 50, 80, 100 mm debeline, I., II. kvalitete, od 2 m naprej, suho. Ako ni za en vagon, se kompletira s smrekovimi deskami I., II. kvalitete, 18 in 24 mm debeline, suho. Franko meja via Postojna tranzit.

1 vagon parjene bukovine, samo kursoni od 1 do 1-90 m, I., II. in samo II. kvalitete (očno za vsako posebej), debeline 35 do 80 mm, blago suho. Franko meja via Postojna tranzit.

Tečaj 18. aprila 1932.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2288-02	2299-38
Berlin 100 M	1387-27	1348-07
Bruselj 100 belg	790-10	794-04
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curih 100 fr.	1097-35	1102-85
London 1 funt	212-34	213-94
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5619-75	5648-01
Pariz 100 fr.	222-59	223-71
Praga 100 kron	167-11	167-97
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir	289-50	291-90

Dr. Viktor Murnik:

Narodno gospodarstvo in Sokolstvo

(Nadaljevanje)

27. Dobe upadanja in dobe dviganja življenske moči

Tudi še mlad kulturni narod pa ima dobe, ko se zdi, kakor bi mu upadala življenska moč in z njo duhovna produktivna sila, kakor bi bila utrujena, potrebna počitka, — pa dobe, ko je življenska moč jačja, kakor spočita, zopet očiljena, in produktivnost večja; kakor ima tudi posamezni človek krajše ali daljše dobe manjše moči, dobe utrujenosti, in dobe večje, zopet očvršene moči in produktivnosti. Že pri posameznem človeku pa je za njegovega življenja včasih težko reči, ali je že v resnici »star« (ne samo po letih) in nima več pričakovati kakšnega dviga moči. Tem težje, če sploh mogoče, pa je to za njih življenja pri narodih, ki jim življenje ni odmerjeno po več ali manj desetletjih, ampak po stoletjih. Tako je danes težko reči, ali je zapadna Evropa že res stara. Morda je v zadnjem času samo v dobi začasnega upadka moči, ki bo zbog tako kvarnih posledic svetovne vojne morebiti trajala še daljši čas, pa se ji že zopet dvigne moč. Kdaj, ali pa tudi: ali sploh, kdo more to vedeti danes!

Ako je v belem človeštvu res že kakšen del postaran, pa more to biti pač samo zapadna Evropa, Spengler sam omejuje to Evropo, ono kulturo, ki jo imenuje »faustično« in ki naj bi je bilo sedaj že konec, na ozemlje med Vislo, Adrijo in Guadalquivirom.³⁷ Jugoslovenci smo s slovenskim delom torej na meji. Ruse pa Spengler sam izrecno smatra za »mlado človeštvo«.³⁸

Cprav pa smo potemtakem tudi Jugoslovenci še »mlado človeštvo«, ni da bi se samo zanašali na še mlado svojo življensko silo pa ne storili ničesar, da bi se krepila in ohranjala čim dlje mlada. Prebivši smo zapadne Evrope, in slabe strani civilizacije se ne le kažejo v mestih, ampak s svojim kvarnim vplivom na zdravje in moč segajo čim dalje bolj tudi na deželo. Življenje tudi pri nas postaja vedno manj prirodno in vedno bolj umetno. Tu treba kar največjo pažnjo in skrb obrabiti na gojitev onega, kar v kulturnem življenju edino more čimdlje krepko ohranjati življensko moč naroda in z njo tudi njegovo produktivno silo: na gojitev prave telovadbe.

³⁷ O. Spengler: »Untergang des Abendlandes«, I., str. 22.

³⁸ Istotam, II. str. 623.

28. O vzgoji moralnih in duhovnih vrlin s pravo telovadbo

Naj na koncu še povem kaj o moralnih in duhovnih vrlinah, ki jih vzgaja prav vodena in prav izvajana telovadba, o onih vrlinah, ki so potrebne pri delu sploh, zlasti pa pri gospodarskem delu. —

Vsak podjetnik potrebuje krepko voljo in trdne živce, ako naj dosega uspehe, celo pa velike uspehe.

Telovadba je najboljša, če ne edina šola volje. Že otrok si pri svojem gibanju postavlja cilje. Igraje jih dosega. Rad se trudi, da jih doseže. Prirodni nagon mu jih dela vsečne. Ta pri zdravem otroku jako krepki prirodni nagon do gibanja pa mu tudi potem pri telovadbi, kjer si ne postavlja ciljev sam, ampak mu jih postavlja vaditelj, silno lajša hotenje. Tega lajšanja v drugih šolah navadno ni! Cilji v drugih šolah navadno mladini niso vseči. Hotenje, volja pa se v telovadni šoli vkljub temu lajšanju vendar vadi in krepi čim dalje bolj. Mladina se uči, dosegaati polagoma vedno večje in težje cilje, pri katerih se mora že več truditi. Tu se v vsečnost cilja, želja, doseči ga, že bori z neugodjem, ki ga prizadeva večji trud; ne gre več tako igraje, treba se je premagovati, če naj se doseže cilj. Vsečnost cilja pa navadno zmaga nad nevšečnostjo truda. Deček in deklica in pozneje mladenič in mladenka si tu na izboren način krepita voljo, se na način, kakor nikjer drugod v taki meri, učita premagovati se, zatajevati se: zmožnost samozatajevanja pa je ona moralna vrлина, brez katere ni mogoča nobena druga moralna vrлина. Prava telovadba uči samozatajevanje na neprekosen način. Telovadcu se vtisne v značaj, in sestavine njegovega značaja postanejo tudi vse druge moralne vrline, ki si jih s samozatajevanjem vzgaja v telovadnici. Ni fraza, če pravimo: v telovadnici se v jeklo kujejo značaji.

Moralne vrline se seve pri enem bolj, pri drugem manj razvijajo in potem bolj ali manj udeležujejo tudi v drugi šoli in v življenju, kakor so pač prirodne kali zanje pri kom boljše, močnejše ali slabše, pičlejše.

Pa tudi za one, ki začno telovaditi šele v poznejših letih — in za ta začetek ni nikdar prepozno, samo treba je za starejša leta primerne izbere vaj — tudi za starejše ljudi je telovadnica še vedno izvrstna vadnica volje in samozatajevanja. Zabavnost telovadbe in kmalu dosežena večja spretnost pa dobrodejni učinek telovadbe, ki ga kmalu začuti na telo in duha, bo tudi starejšemu človeku lajšala krepitev volje. Pa krepitev živcev!

Živci so del telesa in z njim vred se krepe tudi oni.

Pravi podjetnik mora znati nekaj riskirati, pametno tvegati seve. Tudi telovadec mora to. Saj so seve vaje, pri katerih treba nekaj tvegati. Telovadec se uči paziti, da tveganje uspe. Pametnega riskiranja se uči. Pametno pa bo riskiranje, ako vse dobro pripravi, se s pomočjo drugih neriskantnih in manj riskantnih vaj oboroži prej s potrebno močjo in okretnostjo, tako da potem že lahko poskusi kaj več. S prejšnjimi manj riskantnimi vajami pa si je že tudi ojačil pogum, da se sedaj tudi upa poskusiti kaj več, kaj takega, kjer sme upravičeno pričakovati, da se mu bo ob primerni pažnji, tako rekoč s premissljenim pogumom tudi posrečilo. Telovadec se torej vadi zdrave podjetnosti, ki kaj riskira, pa vendar ne več, nego je verjetno, da bo uspelo.

Mnogo vaj pa je, ki niso riskantne, kjer pa je treba daljše vadbe, preden pridobiš zadostno moč in spretnost, da jih izvedeš dobro, pa tudi lepo. Učiš se pri tem vztrajnosti. Zelja, da vajo, ki jo sotelovadec, tvoj konkurent, tako dobro in lepo dela, narediš tudi ti in prav tako dobro in lepo ali še bolje in lepše, te žene in žene, da poskušaš in vedno iznova poskušaš, dokler se ne posreči. Da se ta moralna vztrajnost more udeleževati, pa treba telesne vztrajnosti, krepke in vztrajne delovne moči. To si seve obenem tudi vzgajaš. Obeh teh vztrajnosti je seve treba tudi v gospodarstvu. Vse se ne posreči na mah. In prav oni, ki so največ dosegli na gospodarskem torišču, so se često morali žilavo boriti z največjimi težkočami.

Ona želja, narediti to, kar zna kdo drug, in narediti še več: izvesti vajo lepše ali izvesti vajo, ki je drug ne zna (na pr. na orodju), ali pa doseči večjo »mero«, nego kdo drug (na pr. pri skoku) — ta želja izvira iz zdrave častihlepnosti, zdrave tekmovalnosti. Krepimo jo še s posebnimi priredbami, ki se imenujejo tekme. Globlji pomen imajo telovadne tekme, nego ga kažejo samo vnanji njih uspehi. Zdrava tekmovalnost, vzgajana na telovadišču, se vtisne v značaj in potem javlja tudi na drugih toriščih. In gospodarsko torišče ni eno zadnjih, kjer je treba tekmovalnosti, zdrave tekmovalnosti, ne one konkurenčne bojevitosti, ki jo kakor že navedeno, Ford smatra za brezplodno. Prave, zdrave tekmovalnosti pa je treba seve ne samo podjetniku, ampak vsemu delavstvu, vodilnemu in podrejenemu, kakor je vseh vrlin, ki o njih tu razpravljam, treba bolj ali manj vsakemu dobremu delavcu.

(Dalje prihodnjič.)

Oglašajte v »Trgovskem listu«!

**TISKARNA
MERKUR**
LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23

TELEFON št. 25-52

se priporoča za cenj. naročila, ki jih bo izvršila hitro, lično in po zmerni ceni

Tiskarna Merkur je novo, moderno podjetje. Poleg 5 Linotype stavnih strojev, na katerih lahko izvrši vsakovrstne knjige, brošure, časopise in revije v najkrajšem času, je založena z vsakovrstnim črkovnim in okrasnim materialom in ima nove, moderne brzotiskalne stroje, za hitro in množinsko izvršitev pa rotacijski tisk v eni ali več barvah.

Razen vsakovrstnih reklamnih tiskovin, ki so seveda za vsak predmet svojevrstne, tiska za trgovce, obrtnike: dopisni papir, memorande, kuverte, posetne karte, komisijske knjižice, račune, letake in lepake in sploh vse druge v to stroko spadajoče tiskovine.

Zahtevajte proračune!

Dobava prodaja

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. aprila t. l. ponudbe dobave 10.000 komadov tirefondov. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri depositni blagajni te direkcije).

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 28. aprila t. l. ponudbe glede dobave 30.000 kg sena in 2500 kg bencina. — Dne 24. maja t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertna licitacija glede dobave portlandcimenta. — (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani).

Oddaja zakupa restavracije na postaji Lašva se bo vršila potom ofertne licitacije dne 17. maja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani).

Oddaja zgradbe in zakupa restavracije na postaji Čačak se bo vršila potom ofertne licitacije dne 18. maja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani).

Tržna poročila

Tržne cene v Ljubljani, 15. aprila 1932. Govedina: V mesnicah po mestu I. vrste 12, II. vrste 10 Din. — Na trgu: 1 kg govejega mesa I. vrste 10—12, II. vrste 8—10, III. vrste 6—8, jezika 12, vampov 8—10, pljuč 6—8, jeter 6—12, ledic 6—12, možganov 18—20, loja 2—5 Din. — 1 kg telečjega mesa I. vrste 14, II. vrste 10—12, jeter 20, pljuč 12 Din. — 1 kg prašičjega mesa I. vrste 14—16, II. vrste 9—12, pljuč 8—10, jeter 12—16, ledic 20—22, glave 6—8, prkrljev 4—6, slanina domače 10, hrvaške 12, sala 14, mešane 10—12, slanina na debelo 10—50, masti 14—15, šunke (gnjati) 18, prekajenega mesa I. vrste 16, II. vrste 12—14, prekajenih parkljev 5—7, prekajene glave 8—10, jezika 20 Din. —

1 kg koštrunovega 6—10, jagnjetine 16—18, kozličevine 20 Din. — 1 kg konjskega mesa I. vrste 6, II. vrste 4 Din. — 1 kg krakovskih klobas 22, debrecinskih 22, hrenovk 22, safalad 20, posebnih 20, tlačenk 15, svežih kranjskih 25, pol prekajenih kranjskih 24, suhih kranjskih 30, prekajene slanine 15—16 Din. — Piščanec, majhen 20, kokoš 25—30, petelin 20—30, domači zajec, manjši 6—12, večji 14—20 Din. — 1 kg karpa 20—24, linja 24—30, ščuke 20—30, postrvi 50—55, sulca 50, klična 15—20, mrenea 10—15, pečenke 10—12 Din. — 1 liter mleka 2—2,75, surovega masla 24, čajnega masla 28—36, masla 28—32, bobinjskega sira 24—26, sirčka 5—7, eno jajce 0,50—0,75 Din. — 1 liter starega vina 16—18, novega vina 10—14, 1 čaša piva 4, 1 steklenica piva 5—6 Din. — 1 kg belega kruha 4, polbelega 3,50, črnega 3, rženega 3, navadna zemlja 0,50 Din. — 1 kg luksurnih jabolok 10, jabolok I. vrste

8, II. vrste 5, III. vrste 4, ena oranža 0,50—2,50, limona 0,50, 1 kg rožičev 8, fig 10—16, datelnov 24—44, mandelnov 40—60, orehov 4—6, luščeni orehov 14—16, suhih češpelj 6—12, hrušk 5—8 Din. — 1 kg kave Portoriko 72—76, Santos 48—52, Rio 42—46, pražene kave I. vrste 100, II. vrste 80, III. vrste 56, 1 kg kristalnega belega sladkorja 13,50, sladkorja v kockah 15, kavne primesi 18, riža I. vrste 8—11, II. vrste 6—7, 1 liter namiznega olja 16, jedilnega olja 14—15, vinskoga kisa 4,50, navadnega kisa 2,50, 1 kg soli, morske, debele 2,50, drobne 2,75, celega popra 60, mletega popra 62, paprike III. vrste 24, sladke paprike, po kakovosti 36, 1 liter petroleja 7, 1 kg testenin I. vrste 9,50, II. vrste 7,50, pralnega luga 2,50, čaja 60—80 Din. — 1 kg moke št. 0, na debelo 305—330, na drobno 3,50, št. 2, na debelo 285—310, na drobno 3,25, št. 4, na debelo 245—270, na drobno 3, št. 6, na debelo

200—225, na drobno 2,50 Din, 1 kg kaše 4, ješprenja 5, ješprenjčka 6—10, otrobov 1,25—1,75, koruzne moke 2,50—3, koruznega zdroba 3—4, pšeničnega zdroba 5—6, ajdove moke I. vrste 6, II. vrste 5, ržene moke 3,50—4 Din. — 1 q pšenice 175—190, rži 210—220, ječmena 200—220, ovsa 185—210, prosa 190—210, koruze 145—155, ajde 180—190, fižola ribničana 275, prepečarja 350, 1 kg graha 6—8, leče 6—8 Din. — 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 440—445, 1 kub. meter trdih drv 100—125, mehkih drv 70 Din. — 1 q sladkega sena 80, polsladkega sena 75, kislega sena 60—70, slame 50—60 Din. — 1 kg ajserice italijanske 10, motovilca 9, radiča 6—7, poznega zelja 2—3, rdečega zelja 3—4, kislega zelja 2,50—3, ohrova 2—3, karfijol 6, kolerab podzemljice 1,25—1,50, špinace 7, graha v stročju 16, čebule 4—5, česna 8—12, krompirja 1,25—1,50, repe 0,60—0,70, kisle repe 2, korenja 1—4.

Oglašajte v Trgovskem listu!

GRADBENO
PODJETJE IN TEHNIČNA PISARNA ••

MIROSLAV ZUPAN - Ljubljana

STAVBENIK Poštni ček, račun št. 12.834 Telefon št. 2103
Beton, železobetonske vodne zgradbe, arhitektura ter vsakovrstne visoke zgradbe itd. • Sprejemanje v strokovno izvršitev vseh načrtov stavbene stroke • Tehnična mnenja • Zastopstvo strank v tehničnih zadevah

Priporočamo Vam

PUCH-KOLESA

ki so vedno na prvem mestu! Dobe se po solidni ceni, tudi na obroke, le pri tvrdki

IGN. VOK LJUBLJANA : KRANJ : NOVO MESTO

KUVERTA
LJUBLJANA

Trgovska 2, Vojarski park

TVORNICIJA KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA